

OLASZ KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI BIBLIOGRÁFIA

Az Olasz Könyvtáros Egyesület
tájékoztató bulletinjének (A.I.B. Bol-
lettino d'Informazioni) mellékleteként

indult meg 1962 márciusában a "Bib-
lioteche Speciali e Servizi d'Informa-
zione" című kurrens könyvtártudomá-

1963, n.3

n. 2738-3645

Settembre

BIBLIOTECHE SPECIALI E SERVIZI D'INFORMAZIONE

Notiziario e Indice Bibliografico

a cura di

M.T. BONCHI • M. VALENTI

Hanno collaborato a questo numero:

L. Lombardi, D. Maltese, A.M. Stein,
N. Zangrandi, G. Zucco

Supplemento a: "A.I.B. Bollettino d'Informazioni"

ASSOCIAZIONE ITALIANA BIBLIOTECHE

Piazza Sonnino, 5 -- Roma

nyi szakbibliográfia. A szerkesztők, Maria Teresa Ronchi és Maria Valenti az első szám bevezetőjében ismertetik a kiadvány célját, feldolgozási területét, beosztását és utbaigazítást adnak használatához. Ezt a bevezetést – sajnos csak kisebb – módosításokkal minden szám elején megismétlik. Kár ez azért, mert a szükszevu előszó még annyit sem mond el, ami az értékes bibliográfia használatához okvetlenül szükséges volna, főleg nem hívja föl eléggé a figyelmet a változásokra, bővítésre. Vagy talán arra gondolnak a szerkesztők, hogy kevés szóból is ért a szakmabéliek szük rétege?

A negyedévenként megjelenő kiadványból eddig 7 füzet készült el. Nagyon rokonszenvenné, sőt örökifjúvá teszi ezt a bibliográfiát az, hogy alig 21 hónapos élete folyamán tartalmában és módszereiben állandóan bővült, változott és javult. A rossz értelemben vett megállapodottságnak, megcsontosodottságnak nyomát sem találjuk benne. És a nagyképűségnek sem. Szerény, szinte szegényes külső megjelenése, tárgyilagos és rövidre fogott előszava, amely a külföldi testvéregyesületek – a nagy testvérek – példáját említi indítékként, azt a szerénységet tükrözi, amely nélkül jó könyvtári és bibliográfiai munka el sem képzelhető.

A kiadvány célja a bevezető szerint az, hogy friss tájékoztatást nyújtson a dokumentációs és szakkönyvtári munkára vonatkozóan. S bár elősza-

vában azt állítja, hogy a legfontosabb olasz és külföldi folyóiratok cikkeit dolgozza föl, valójában azonban igen nagy számban regisztrál önálló kiadványokat is.

A folyóiratcikkek cimleirása a szokásos adatokat tartalmazza, a szerző neve és a cím után a lelőhely megjelölése következik: a folyóirat rövidített címe, az év, a kötet-szám aláhuzva, a füzetszám kerek zárójelben és a lapszám. A cimelés feltünteti az illusztrációt, bibliográfiát is.

Az önálló művek cimleirása a szerző nevét, a mű címét, a megjelenési adatokat, terjedelmet és keretmegjelölést tartalmazza. Ez is feltünteti az illusztrációt, rejtett bibliográfiát, sőt az árat is. Esetenként az illető műről készült recenziót is regisztrálják a szerkesztők.

Mindkét kiadványtípus feldolgozásával kapcsolatban külön figyelmet érdemel a címfordítások és annotációk kérdése. Az első szám bevezetője csak a folyóiratcikkekről beszél és azt mondja, hogy a cimelést minden esetben olasz nyelvű címfordítás követi, esetleg magyarázó megjegyzés is. Ha aztán az ember jól szemügyre veszi az egyes füzeteket, kiderül, hogy az önálló művekről általában ritkán készül címfordítás, de annotáció szükség esetén ezeket a cimeléseket is kiegészíti. A második évtől – 1963-tól – csökkentik a címfordítást, szemellát-

hatóan növekszik ugyanis a feldolgozott folyóiratok száma. E-lőször jobbra csak a francia nyelvű cikkek címét nem fordítják le olaszra. Félév múlva a helyzet ugy alakul, hogy csak a szláv nyelvű cikkekről és önálló művekről készül minden esetben címfordítás. Az angol, francia és németnyelvű tételeket ritkán követi címfordítás (tekintet nélkül arra, hogy cikkek vagy önálló művek-e). Az annotációk száma nagy, terjedelmük kicsi, gyakran egy-egy mondat. (1. 2. ábra)

100

DOCUMENTAZIONE (segue)

Include notizie sull'organizzazione dell'informazione scientifica.

xxx

3131. Slamecka, V. Science in East Germany. New York, Columbia University Press, 1963/ \$ 5.- Include notizie sull'organizzazione dell'informazione scientifica. xxx

3132. Special Libraries Association. Goals for 1970. Spec. Libs. 1963 54(4) 215-6. Il Comitato direttivo della SLA ha accettato il rapporto del Goals Committee, nel quale vengono formulati gli obiettivi che la SLA dovrà proporsi di raggiungere entro il 1970. Essi sono: 1) svolgere un intensivo programma di reclutamento e di formazione professionale (almeno 30.000 bibliotecari speciali e documentalisti ben addestrati dovrebbero essere in funzione nel 1970); 2) far meglio conoscere la biblioteconomia speciale; 3) sostenere le pubblicazioni ed i servizi bibliografici attualmente esistenti e promuovere la creazione di nuovi centri di informazione, servizi e pubblicazioni; 4) iniziare un attivo programma di ricerca. Notizie

1. ábra

A cikk-számba nem menő, de fontos tájékoztatási anyagot tartalmazó híreket változó módon közli a bib-

liográfia. Az első számokban egy-egy címszó alatt az "A"-val jelölt rész tartalmazza a cikkeket és önálló mű-

65

CENTRI DI DOCUMENTAZIONE, BIBLIOTECHE SPECIALI (DESCRIZIONE) (segue)

2990. Esakia, V.M. Organizacija spravodno-informacionnogo obaluzivanija v CBTJ Leningradskogo sovna rha. Naučno-Tehn. Inf. 1962 (3) 3-6. Organizzazione del servizio d'informazione nell'Ufficio Centrale per l'Informazione Tecnica del Consiglio della regione economica di Leningrado.

xxx

2991. Richardson, H.G. The proposed Houston Technical Information Center. Spec. Libs. 1963 54(5) 297-9. Cfr. anche n. 2965.

2992. Salishev, K.A. Kartografičeskie biblioteki i kartočhranilišča SŠA. Izv. AN SSSR. Ser. geogr. 1962 (3) 128-31. Biblioteche e collezioni cartografiche degli USA.

xxx

2993. Schmelzer, M. The library of the Jewish Theological Seminary of America. Yad la-Koreh 1962 6(4) 241-5.

xxx

2994. Section profiles: Library and Information Section. What we are doing 1963 (mar.) 14-6. Ill. Biblioteca e servizio d'informazione dell'industria cartaria.

xxx

2. ábra

veket. A "B"-rész a híreket. A későbbi számokban megszűnik az "A" és "B" szektor és a különböző típusú tételek egy címszón belül betűrendben követik egymást. A hírek általában kongresszusokra, országos és nemzetközi egyesületek tevékenységére, folyamatban lévő kutatásokra és a könyvtárügy egyéb eseményeire vonatkoznak. Ezen formában adnak hírt ujonnan meginduló folyóiratokról is. A hírek forrását a cikkek leletétől eltérően kerek zárójelben közlik.

A bibliográfia szerkezete

A kiadvány beosztása szakrendi. A szerkesztők az anyagot 19 szakcsoportra osztották. Az 1963. évi 3. számban alkalmazott szakrend a következő:

1. Rövidítések
2. Bibliográfiák
3. Szakbibliográfiák
4. Könyvtárak, szövetségek stb.
5. Könyvtárügy általában
6. Címleírás
7. Dokumentációs központok. Szak-könyvtárak (Leírásuk)
8. Osztályozás. Tárgyszavak
9. Dokumentáció
10. Gépi dokumentáció
11. Szakdokumentáció. Szakkönyvtárügy
12. Mutatózás, analízis
13. Könyvtáros hivatás
14. Repertóriumok, segédkönyvek
15. Reprográfia
16. Terminológia. Szakszótárak
17. Gépi fordítás. Alkalmazott nyelvészet
18. Fordítás
19. Egyéb

Az egyes csoportokon belül a tételek betűrendben követik egymást. A tételek 1-től kezdődő folyamatos tételszámot kapnak.

Minden tétel címleírása csak egyszer, a tartalmát legjobban kifejező csoportban szerepel. A több szempontú feltárást úgy biztosítják, hogy az egyes csoportok végén utalnak a-

zokra a tételekre, amelyek az adott csoport szempontjából is jelentősek. Az utalás a tételszámozás miatt igen egyszerű és kevés helyet foglal el, világos és áttekinthető. - A bibliográfia anyagának teljesebb feltárását és értékesítését az biztosítaná, ha a 19 szakcsoport jegyzékét részletes betűrendes tárgyszójelezék egészítené ki. Ha erre várni kell is egyelőre, 1963-ban legalább betűrendes mu-

260

Indices (segue)

Minnesota Mining & Manufacturing Co. Microfilm Products Division 3471	Murra, K.O. 2974
Mirepoix, P. 3222	Musiker, R. 3436
Mitteilungen aus dem wissenschaftlichen Bibliothekswesen der Deutschen Demokratischen Republik 2885	Myson, W. 3403
Mixter, K.E. 2781	Nagell, P.A.O. 3362
Möhle, H. 3552	Naslin, P. 3557
Mole, M. 3311	National Academy of Sciences (USA) 3107
Moll, W. 2932	National Academy of Sciences/National Research Council (USA) 3108
Mollams, F. 3168	National Agricultural Library (USA) 2782
Morawek, E. 2740	National Biomedical Research Foundation (USA) 3363
Morelli, W. 2979	National Council for Research and Development (Israel). Centre of Scientific and Technological Information 2783, 3437
Mortimer, E.A. 2890	National Diet Library (Giappone) 2784, 2824, 2831
Morton, I.T. 2980	
Moseley, E. 2785	
Moskovskij Gosudarstvennyi Bibliotecznyi Institut (URSS) 3402	
Moyer, J.C. 3361	
Muller, R.H. 2886	

3. ábra

tató készül folyamatosan. Ez a mutató feltünteteti a szerzők, szerkesztők nevét, testületi szerzős, vagy szerző nélküli művek címét. Mutatózásra kerülnek a

testületi szerzők (testület, konferencia, kongresszus) is. A mutató tételszámra utal. (3. ábra) Egyelőre nem kumulált, de talán az 1963. évi utolsó számhoz összesítő betűrendes mutatót készítenek.

Kiegészítő jegyzékek, rovatok

A tulajdonképpeni bibliográfiát a feldolgozott folyóiratok betűrendes jegyzéke egészíti ki. Kezdetben a szerkesztők 28, az 1963-as 3. szám szerint pedig már 48 folyóiratot figyelnek rendszeresen. A minden szám elején közölt jegyzék a folyóiratok címét, kiadási helyét, a címlétrásnál használt rövidítésüket (ez különben azonos a Library Science Abstracts rövidítéseivel) és periodicitásukat tünteti fel. A feldolgozásra kerülő cikkeket általában válogatják, a jegyzékben csillaggal jelölik azt a 11 folyóiratot, amelyet teljes egészükben feldolgoznak. Ezek:

1. American Documentation
 2. Aslib Proceedings
 3. Dokumentation en France
 4. Dokumentation
 5. Information Storage and Retrieval
 6. Journal of Documentation
 7. Nachrichten für Dokumentation
 8. Note di Bibliografia e Documentazione Scientifica
 9. Revue Internationale de la Documentation
 10. Special Libraries
 11. Tidskrift för Dokumentation
- A népi demokratikus folyóiratok kö-

zül az 1. számtól feldolgozzák a Szovjet Bibliotekar'-t és a Szovetszkaja Bibliografija-t. A szerkesztők másodlagos forrásokból is dolgoznak, az ilyen nem autopsziával készített tételeket xxx jellel jelölik.

A feldolgozott folyóiratok rendszeresen ismétlődő betűrendes jegyzékén kívül a szerkesztők az 1962. évi 2. számban rovatot indítanak, amelyben folyamatosan ismertetik ezeket a folyóiratokat (az olaszokat kivéve). A néhány soros jellemzés adatai: cím, megindulás időpontja, periodicitás, a kiadóhivatal címe, előfizetési díj. Ezután a tartalmi adatok következnek: a folyóirat profilja, bibliográfiai, recenziós rovata, többnyelvűség esetén a nyelvek. Záróadatként következik azoknak a periodikumoknak a felsorolása, természetesen rövidítve, amelyek az illető folyóiratot rendszeresen referálják.

A "Calendario" rovat afféle tudományos folyóiratokból jólismert nemzetközi eseménynaptár. Ez a megnyitás időpontjának sorrendjében sorolja föl a szakkönyvtárüggyel és dokumentációval foglalkozó kongresszusokat, konferenciákat. Feltünteti az esemény helyét, a témát és a rendező testületet, a rendezés lebonyolításával megbízott személy vagy testület pontos címét.

Az 1962. évi 3. számban megindított betűrendes rövidítésjegyzék jóval több a címénél. A könyvtáros és dokumentációs szövetségek, egye-

sületek, dokumentációs és rokon intézetek közkeletű rövidítését, a rövidítések feloldását és az intézmény teljes címét adja. A betűrend alapja nem a rövidítés, hanem a föloldott teljes névalak. Ebbe a betűrendbe illesztik be azoknak az intézményeknek a nevét, amelyeknek nincs közkeletű rövidítésük.

A feldolgozott anyag nagysága, "átfutási idő".

A bibliográfia eddig megjelent 7 száma 3645 tételt közöl. Az egyes füzetekben feldolgozott tételek száma növekszik, az első szám 213 tételt, az 1963-as 3. szám pedig 900 tételt regisztrál.

A kiadvány évente négyszer jelenik meg, a szabályos negyedévi időköz csak a nyári számnál nyulik négy hónapnyira, félreérthetetlenül dokumentálva, hogy az "uborkaszegzon" másutt is beköszönt.

A feldolgozásnál nem a tárgyév, hanem a folyóiratok beérkezésének időpontja a döntő. Minden szám általában az előző hónap 15-ig beérkezett periodikumokat regisztrálja. A szeptemberben megjelenő 3. szám az április 15 és augusztus 15 közt beérkezett önálló művek és cikkek címlírását teszi közzé. Hogy az átfutási időről kissé kézzelfoghatóbb képet kapjunk, találmásra kiválasztottuk a Special Libraries c. folyóiratot és megállapítottuk, hogy a bibliográfia 1963. évi 3., szeptemberi száma a

folyóirat 3. (március), 4. (április) és 5. (május-junius) számát dolgozza fel.

Végigböngészve az utolsó szám mutatóját, a 908 tétel közt 7 magyar kiadványra bukkantam. Ezeknek a címlírásoknak a másolatát közöljük.

2740. Morawek, E. Index acronymorum selectorum. 2. Instituta scientifica. Budapest, 1962. 278 p. (Publicationes Academiae Scientiarum Hungaricae, 30; Vocabularium abbreviatarum bibliothecarii, 3) C. 10000 abbreviacioni in due alfabeti (latino e cirillico) XXX

2850. Conférence sur les échanges internationaux de publications en Europe. (Conference on the international exchange of publications in Europe). Budapest, Centre Bibliothéconomique et Méthodique de la Bibliothèque Nationale Széchényi, 1962. 258 p. XXX

2888. Pipics, Z. A könyvtáros gyakorlati szótára. Dictionarium bibliothecarii practicum... (Ad usum internationalem in XI linguis) Budapest, Gondolat, Akad. ny; Kultura (P.O.B. 149, Budapest 62), 1963. 317 p. Ft. 78.- XXX

2917. Domanovszky, Á. A Párizsi katalógizálási konferencia szabályzat-tervezete. Budapest, Akad. ny., 1962. 13 p. (Budapest, Egyetem Könyvtár.-A Budapesti Egyetemi Könyvtár kiadványai 18) Ristampa da: Magyar Könyvszemle. Conferenza Internazionale di Parigi sui Principi di Catalogazione. (cfr. nn. 46 e 592) XXX

3125. Rósa, G. The documentation of science organization as an emerging new branch of scientific information. Budapest, Akad. ny., 1962. 15 p. (Publicationes Bibliothecae Academiae Scientiarum Hungaricae 32; A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának közleményei 32) XXX

3143. Adatgyűjtés, adattárolás és adatközlés korszerű módszerei és technikája. Budapest, Építésügyi Dok. Irod., 1963. 37 p. Metodi e tecniche moderne per la raccolta, l'immagazzinamento e la diffusione dell'informazione. XXX

3199. Hoványi, G. Elektronikus digitális számológépek a dokumentációban. Budapest, 1963. 45 p. Ill. (Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ. Időszeri műszaki dokumentációs kérdések 2) Ft. 9.- Calcolatrici elettroniche numeriche in documentazioni. Sommari in inglese e tedesco. xxx

A szerkesztés személyi vonatkozásairól a kiadvány annyit árul el, hogy az 1963-ban megindított betűrendes mutató szerkesztésével egy harmadik személyt, L. Lombardit bízták meg. Összesen öt munkatárs csatlakozott vele együtt a szerkesztőkhöz 1963 folyamán, így a szerkesztésben összesen 7 személy vesz részt.

* A "Könyvtári és Dokumentációs Szakirodalom" c. magyar kiadvány 1959-ben indult.

Az Olasz Könyvtáros Egyesület kurrens könyvtári bibliográfiájáról szóló ismertetésemnek végére is értem. S bár itódom mindenféle vállveregéstől, annyit az "idősebb testvér" jogán* mégis megállapíthatok, hogy a kiadvány komoly lelkiismeretes munkával készül, értékes anyagot tár fel igényesen és bizonyára nagy segítséget nyújt az olasz könyvtáros társadalomnak. Már az ismertetésben is említett fogyatékoságai valószínűleg idő és munkaerőhiányból erednek és nem a szerkesztők önelégültségéből. Az eddigi közel kétesztendő fejlődés azzal biztat, hogy ez a fejlődés folytatódik majd a jövőben is.

A hazai és külföldi könyvtartudományi irodalom bibliográfiáját adja a kiadvány. Évente hat számban jelenik meg.

Az 1963-as évre utólagos megrendelést elfogadunk.

Előfizetési ára egy évre 40 forint.

Könyvtár-
tudományi
és Módszer-
tani Központ
Budapest VIII.
Museum u. 3.